

گه‌رانه‌وه بۆ رابردوو له هزری کۆمه‌لی ئێرانییدا

10 مرداد 1405

لەم وتارەدا، ئاروین پووین دیاردە «گه‌رانه‌وه بۆ رابردوو» وەك نیشانه‌ی قه‌یرانیکی قوڵ له خه‌یالی سیاسیی کۆمه‌لی ئێران شیکه‌ره‌وه ده‌کات. ئەو ده‌ماره‌گیریه‌ ده‌که‌وتیه‌ سه‌ر ئەوه‌ی که مه‌یلی به‌رفراوان بۆ سه‌رده‌مه به‌ناو «زێڕینه‌کان» – له ئێرانی کۆنه‌وه تا دووباره دروستکردنه‌وه‌ی نوستالژیکه‌ی په‌هله‌وی یان سه‌ره‌تای ئیسلام – ته‌نیا هه‌لبژاردنیه‌کی ئایدۆلۆژی نییه، به‌لکو ره‌گی له ئەزموونه‌ کۆبووه‌وه‌کانی شکست، سه‌قامگیرنه‌بوون و داخستنی ئۆفقی داها‌توودا هه‌یه. به‌گوتاری متن، ئەم دۆخه‌ کاتیک زیاتر ده‌بی‌ت که کۆمه‌ل له نه‌بوونی ده‌زگای پایه‌دار و دیدگای متمانه‌پێکراودا، رابردوو وەك په‌ناگه‌یه‌کی ده‌روونی دروست ده‌کاته‌وه.

پووین به‌ که‌لک‌وه‌رگرتن له رێبازه‌کانی ده‌روونناسی کۆمه‌لایه‌تی و چه‌مکی ترومای کۆمه‌لی، پیشان ده‌دات که چۆن قه‌یرانه درێژخایه‌نه ئابووری و سیاسیه‌یه‌کان، ده‌بنه‌ هۆی راگرتنی چالاکی کۆمه‌لی. له‌و جۆره‌ بارودۆخه‌دا، گه‌رانه‌وه بۆ رابردوو ته‌نیا جۆریک له هه‌یمنی هه‌یمایی نییه، به‌لکو میکانیزمه‌یکه بۆ راگردن له به‌رپرسیاریتی دروستکردنی داها‌توو. وەك له‌ متنه‌که‌دا ها‌توو:

«کۆمه‌لیک که رزگاری له «دوینی» دا ده‌بینیت، له دارشتنی «سه‌به‌ینی» ناتوان ده‌بی‌ت.»

ئەم وته‌یه، ناوکی ره‌خنه‌گرانه‌ی وتاره‌که ده‌رده‌خات: نوستالژی، ئەگه‌ر نه‌بی‌ت به‌ ره‌خنه‌ی میژووویی، ده‌بی‌ته هۆی بازنه‌ی دووباره‌بوونه‌وه.

له‌ کۆتاییدا، نووسه‌ر رێگای رزگاربوون نه‌ له ره‌تکردنه‌وه‌ی رابردوو، به‌لکو له‌ رووبه‌رووبونه‌ی ره‌خنه‌گرانه له‌گه‌لی ده‌بینیت. ئەو جه‌خت له‌سه‌ر ئەوه‌ ده‌کات که مه‌سه‌له‌ی سه‌ره‌کی هه‌لسه‌نگاندنی باشی یان خراپی رابردوو نییه، به‌لکو تیگه‌یشتنه له پێویستی ده‌روونی و سیاسیی بۆ ئەو. گواستنه‌وه له «سه‌روه‌ری تاک» بۆ «سیسته‌می ژیری»، به‌هێزکردنی دامه‌زراوه به‌رپرسیار و میدیا فره‌چه‌شنه‌کان، و تێپه‌رین له‌ که‌سایه‌تی ته‌وه‌ری، وەك مه‌رجی پێشه‌کی بۆ گۆڕینی «په‌یتی بێده‌نگ» بۆ «هاوولاتی کارا» ده‌ناسینیت. له‌م چوارچه‌یه‌دا، دروستکردنه‌وه‌ی داها‌توو ته‌نیا له‌ رێگای دامه‌زراوه‌سازی و گه‌راندنه‌وه‌ی پۆلی کۆمه‌لی مومکینه.